

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

•Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пассажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Федеративна Австрія.

Старий Паляцкий, а по нім ціла серія політиків в австрійських були в літах від 1848 до 1870 р. тими мужами, що безнастанно в своїх глибоко обдуманих розправах політичних накликували Австрію до зміни внутрішнього устрою, т. є. до залишення централізму а до перестроєня Австрії на державу федеративну. Хто би нині хотів справу сю студіювати, той подибле на ту тему вже дуже широку літературу*) як в розправах так і в журналистських статях. По 70-тих роках питанє се зійшло крихту на другий плян, а появилсь оно на ново з хвилею, коли Чехи вже в ері гр. Таффого стали голосніше говорити про своє державне право. При сїм замітне се, що не лише Славяни піднимали се питанє, а обходило оно в рівній мірі і політиків німецьких і романських. Нині слово федерация находить ся знова на устах австрійських політиків, а від жадної системи не надіють ся народи австрійські стілько добра, скілько від тої системи федеративної.

Говорити основно про федерацию австрійських коронних країв і народів, ми не наміряємо. Тема ся занадто широка, як щоби можна єї вичерпати в журналистських статях. Ми вдоволимо ся лише занотованем факту, що частина праси віденської і заграничної німецької до федерации стала відносити ся тепер прихильніше як коли-

небудь давнішими часами. »Deutsches Volksblatt«, орган антисемітів віденських, помістив недавно цілу серию статей на ту тему. Частина Німців австрійських формально бажає собі федеративної Австрії. Для них федерация вже не страшна. Пересвідченє, що централізм з гегемонією німецькою над Славянами вже пережив ся, обіймає чим-раз ширші круги. А вторують Німцям австрійским до тої нути від часу до часу і німецькі заграничні журнали. І так, приміром, принесла на днях »Frankfurter Zeitung« передову статью, котру годі не повторити, тим більше, що она появилась як-раз в хвилі, коли мужі державні Австрії шукають за виходом з сеї матні, в яку мимохіть загнали Австрію не хто другий, а самі німецькі центральні. Они самі своєю брутальною обструкцією викликали на ново питанє, чи не було би порадо, для успокоєня пристрастей національних, наділити національний конгломерат австрійський инакшим внутрішнім устроєм? »Frankf. Zeitung« каже:

»Найбільшим нещастем Німців австрійських є те, що они від давна своє державне значенє вьжуть тісно з централізмом і після того нормують своє політичне становище. Сим шкодять они собі найбільше. Бувало, що нераз приносили они сему централізмови в жертву навіть свій власний національний інтерес. Бо все лихо, яке на нїс централізм народам австрійским, кладено завсїгди на карб Німців. Що прийшло Німцям з того, що они так твердо обставали заєдно за централізмом і за тим, щоби уходити за сторонництво державне і вірноконституційне? Бувалячина і теперішність дають ясну відповід на се питанє. Німці повинні були научити ся, брати діла так, як они в дійсности представляють ся. Єсли хто, то австрійська держава має підставу бути федеративною. Онаж зложена з найрізжорідніших національних елемен-

тів, а наколи в габсбургській монархії безнастанно проявляє ся борба національна, то причина сеї борби лежить лише в централістичній управі, місто щоби всім народам, на основі рівноправности, дати своє право і свобідний розвій. Се зовсім неправда, щоби федеративна Австрія могла бути слабшою, або щоби вкінці могла розпасти ся. Чейже і Німеччина устроєна по федеративному, а посїдає свою силу і могучість. Поодинокі княжества німецькі мають навіть своїх окремих князів. А і Швайцария і Сполучені держави Америки не клоняють ся до падєня, хоч суть також федерациями. Противно. Австрія скріпилась би, як би вже раз покінчила ся внутрішня національна борба. Австрія розпадає ся природно на чотири більні групи: край альпейскі, судетскі, Галичина і Побереже. Альпейскі край суть чисто (?) німецькі, судетскі чесько-німецькі, Галичина польско-руска, а Побереже німецько(?)-словінско-італіянське. Се дійсна Швайцария. Альпейскі край іменно Горішну і Долішну Австрію, Тироль, Передаруланський край, Сольного-род, Стирню і Каринтию могли би собі Німці упорядкувати після своєї вьподоби. Боязнь, щоби Німців змайоризовано в Судетах, зовсім неоправдана. Німці становлять 36.1% всего населєня австрійского; в краях судетских 35.9%. Се не велика різниця. В федеративно устроєній Чехії, Моравії і на Шлеску не жилось би Німцям гірше ніж в централістичній Австрії. А впрочім проти можливої майоризации можна би для оборони національних меньшостей найти законну обезпеку. Німці зискали би навіть на тим, наколи би по заведеню федералістичного устрою громади і повіти національні наділено ширшою самоуправою. В тим лежить іменно життєвість справедливо понятої і переведеної федерации, щоби всі господарскі і політичні народні групи орудували своїми справами самі. Спільні спра-

*) Наводимо тут деякі з сих розправ, як: Die Garantien der Macht und Einheit Oesterreichs von Eötvesz. Leipzig. Brockhaus 1859. Oesterreich und die Bürgerschaften seines Bestandes von Dr. Ad. Fischhof. Wien. 1869. Tогож Der Sprachenkampf in Oesterreich. Die Sprachen und Nationalitätenfrage in Oesterreich von einem Romanen. Wien. 1860. Geschichte Oesterreichs seit dem Wienerfriede von Ant. Springer і др.

11)

Думки і пісні

АМВРОЗИЯ МЕТЛИНСЬКОГО.

XXII. Ніч.

„Думки и пісні“ стр. 98-100)

Мені в памятку ніч, як
Сіли в човен старий — дяк,
Дяк та я, та-й махнули...
Та і тихий лежав
Тоді Цело,
І гладенький блищав
Як-би скло:

Верет за пять либонь чули,
Як шубосне весло,
І мов срібні зірки
Заблищать крапельки,
І притихне впять Цело...
Дяк казав
(Бо читав

Вже книжок він доволі
І у церкві і в школі;
Бо на те вже і дяк
Щоб книжки ті читать!)

Він казав: одже бач глибоченько на дні
Мов маленькі рибки
Ті ясенькі зірки?
Та ще з ними і місяць: вони не одні!
Воно й чулно хто з розумом гляне!...
Одже онно: як сніг на весні
Ще деньок поблищить, та й ростане;

Як трава в осени на землі
Зеленька, а завтра й зов'яне;
Снігу літом, зимою трави вже не має,
Хоч де хоче нехай чоловік пошукає:
Колись сьвіт так зов'яне, ростане!
А хто вмєр, той устане, погляне:
Уже сонця не має,
І землі вже не має!

Тільки те, що він на сьвітї діяв,
Коли доброго що там посїяв,
Зійде в небі, й зіркою засьвітить,
І до Бога стежечку осьвітить...
Хто посїяв лихо, тому лихо зійде:
Темно, темно... і до Бога він не дійде!
Йому вічно баувать,
Дарма раю шукать,
В серці пекло нести,
І літати і брести,
І брести і літати,
В серці пекло нести,
Дарма раю шукать,
Йому вічно блукать!

Одже, чув ти? Божий сьвіт ростане і зов'яне,
Як трава у восїнь вяне, сніг весною тане;
Хто що в сьвітї діяв, в Бога ся зостане:
Бог так каже... як Він каже, так і стане!

XXV. Пожар Москви.

(„Думки и пісні“ стр. 101-104).

Царство Білого Царя широко розлегло ся,
Од восходу до заходу сонця простягло ся:
Є там чимало місця для сили,
Місця чимало і для могилы...

Тїсно вже в Німця, тїсно, і місця нераз
Для гробовища в його землі либонь не ста-
[вало];
З силою-раттю йшов тоді Німець на нас,
Для гробовища рідную землю ми уступали,
І до землі аж Німців списами ми притинали,
І в глибоченьких, рідних, біленьких снігах
[ховали!]

Ще не далеко із міру утік
Памятний Москві і мірові рік,
Як півнеба зірочка мітлою зостилала,
За грїхи по всіх усюдах кару розмітала:
Француз із Німцем побратав ся, край наш
[леував,
Вішав і різав людей, церкви обдирав.

Як же Цар загомонів, та як спинули,
Як з усіх кінців гостей жарнули:
Самонали
Як ревнули,
Задзвизчали
Кулі, кулі:
Засвистїли
Стрїли, стрїли,
І козацький гоетрий сипсе
В ребра ворогів полїз...
Як од коси покоси ворог до землі лягав,
Кровню чужую землю поливав і полоскав...

І козаків із могилы в час той викликали,
Щоб уставали на поміч — Москву ратували:
Знову чубатий на конику в полі гасав,
Москву сьвятую із під ворога визволяв!

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Поїзд	год.	приходить до Львова	Поїзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	"	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокала і Ярослава через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
"	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Сколього
"	6—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{5}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повсякденні дні
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8—	з Янова від $\frac{1}{5}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повсякденні дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокала і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	11—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом			

Робітня уніформів
для п. ц. к. офіцирів, урядників

і пп. студентів

а разом всіляких убрань мужеских

Йосифа Сеґети

у Львові, при улиці Панській ч. 22.

Всякі замовленя виконують ся по цінах умірених в як найкоротшім часі, так в місци як також на провінцію.

130 3—15

Вже появиля ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі вепрові і т. д.

Байцоване шинок, роблене знаменитих кипшок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блинн — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Роблене вкусного набілу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народовя Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Новости на дамскі сукні сезонови!

Матеріі вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ Львів, Академічна 12.

Парасольки,

Рукавички, »Фіґара«, ковніри коронкові, Паски, Фартушки.

Маґазин богато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні.

151 9—47

Руска справа

В роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне

вирост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. Лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл.

посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по

умірених цінах. 44—?

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих
у Львові, Ринок ч. 25.,
(I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

55—?

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвотною поштою.

80 5—10

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і продає

всілякі папери цінні

і **МОНЕТИ**

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

(20)—?

РОБІТНЯ СТОЛЯРСКА

МИХАЙЛА ВАСИЛИЦІ

у Львові, улиця Різниця ч. 13.

Виконує всілякі роботи столярські а іменно: меблі, порталі, іконостаси церковні, лавкі шкільні і церковні як також будовляні роботи приймає по уміркованих цінах.

З поважанем

М. ВАСИЛИЦЯ.

155 1—10

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотиждєвник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.